

การให้ความสำคัญแก่ใบอนุญาตวิชาชีพ ด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ต่อการปฏิบัติงาน ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ไพฑูรย์ อินุทัย*
ประจิด หาวีตร**

ความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ประกาศให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา วงการธุรกิจไทยมีความต้องการผู้ตรวจสอบภายในเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบจำเป็นต้องใช้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือของคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อช่วยสนับสนุนการกำกับดูแลและติดตามระบบการควบคุมภายในทั่วทั้งองค์กร ทั้งยังมีความต้องการใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน หรือ ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากล (Certified Internal Auditor หรือ CIA) มากขึ้นด้วย ปัจจุบันผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากล ในประเทศไทย มีจำนวน 337 คน (สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, เมษายน 2553) ซึ่งจำนวนนี้ ได้รวมผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นชาวต่างชาติ จากจำนวนผู้มีใบอนุญาตดังกล่าวยังนับว่าน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนบริษัทจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมดในประเทศไทย หรือ เทียบกับของ ประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ดี ในปี พ.ศ. 2552 สิงคโปร์มีจำนวนสมาชิกที่ได้รับวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) จำนวน 612 คน (IIA of Singapore, June 2009)

* วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการกำกับดูแลกิจการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการให้ความสำคัญแก่ใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ในวงการธุรกิจในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึงความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) โดยมุ่งเน้นไปที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งถูกกำหนดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อศึกษาว่าการได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ของผู้ตรวจสอบภายในมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างไร และมากหรือน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน หรือ Certified Internal Auditor (CIA) ต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในมุมมองของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และในมุมมองของผู้ตรวจสอบภายใน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งระดับของการให้ความสำคัญของแต่ละกลุ่มดังกล่าวน่าจะมีผลต่อการที่องค์กรจะมีผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต

สมมติฐานการวิจัย

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในให้ความสำคัญต่อการได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ในระดับที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามค้นหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ แต่ไม่พบว่ามีการศึกษาในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทั้งในด้านการตรวจสอบภายในและสิ่งบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญต่อใบอนุญาตเพื่อการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ซึ่งสำหรับประเทศที่มีการพัฒนาอย่างเป็นสากลย่อมรับรู้กันเป็นอย่างดีว่า ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นการยืนยันคุณสมบัติในทางหนึ่งนั้น จะสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ผู้รับใบอนุญาตนั้นๆ ในด้านการยอมรับจากองค์กรที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีใบอนุญาต และเป็นการบ่งชี้ทั้งในด้านความเชื่อมั่นและการยอมรับถึงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเป็นสิ่งที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเหล่านั้น ในงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามาเพื่ออ้างอิงนั้นเกี่ยวข้องกับงานด้านการตรวจสอบภายในเป็นสำคัญ

Swainny, Brierley and Gwilliam (2003) ได้ศึกษาถึงการพัฒนางานด้านการตรวจสอบภายในของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียในส่วนของการพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากล (CIA) ซึ่งพบว่าจำนวนผู้เข้าสอบเพื่อรับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) เพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา แม้ว่าการจัดสอบเหล่านี้มีส่วนในการพัฒนางานตรวจสอบภายในของบริษัทในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย แต่มีอัตราการสอบผ่านที่ต่ำมาก เป็นสาเหตุให้มีการปรับปรุงการสอบให้มีภาษาอาราบิก และปรับปรุงกรอบทางเทคนิคของการจัดสอบ นอกจากนี้ ยังพบว่าจากองค์กรที่ร่วมในการศึกษานี้ทั้งหมด 89 บริษัท มีจำนวนผู้ตรวจสอบภายใน (ไม่รวม หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน) รวมจำนวน 489 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ที่เป็น CIA เพียง 29 คน (คิดเป็นร้อยละ 6) และผู้ที่เป็น CPA ของสหรัฐอเมริกาและราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียรวม 53 คน (คิดเป็นร้อยละ 11)

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เริ่มจากการหาคำตอบว่าใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) มีความสำคัญต่องานตรวจสอบภายในในด้านใดบ้าง และในระดับใดโดยใช้การสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน (Chief Audit Executive) จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับใบอนุญาตดังกล่าว ตลอดจนแนวทางที่บริษัทปฏิบัติและ/หรือกำหนดไว้เป็นนโยบายของหน่วยงานตรวจสอบภายในต่อผู้ที่ได้รับวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา ต่อจากนั้น จึงได้ทดสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือโดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre – Test) กับผู้ตรวจสอบภายในที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยจำนวน 5 ชุด แล้วแก้ไขส่วนที่เป็นข้อบกพร่องของแบบสอบถามโดยเนื้อหาของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทและข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายในต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้คำถามแบบปลายปิดแบบ Likert Scale โดยแบ่งมาตรวัดออกเป็น 5 ระดับ โดย 5 หมายถึง ระดับความสำคัญมากที่สุด ส่วน 1 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายในระดับปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้เลือกบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) มาจำนวน 250 บริษัท แล้วส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทที่สุ่มได้จำนวน 1 บริษัทละ 2 ชุด แยกเป็นแบบสอบถาม

สำหรับหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน 1 ชุด และสำหรับผู้ตรวจสอบภายใน 1 ชุด รวมแบบสอบถามที่จัดส่งโดยทางไปรษณีย์ทั้งสิ้นจำนวน 500 ชุด หลังจากครบกำหนดในการตอบกลับ ผู้วิจัยได้ใช้การส่งแบบสอบถามเป็นเพียงผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เพื่อการเก็บข้อมูล จำนวน 5 คน รวมถึงได้นำแบบสอบถามไปยื่นให้กลุ่มตัวอย่างผู้กรอกข้อมูล และติดต่อจัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้กรอกข้อมูล และติดต่อจัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้กรอกข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 565 ชุด จาก บริษัท 272 แห่ง

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่ตอบกลับมาจำนวน 134 ชุด คิดเป็นร้อยละ 24 ของแบบสอบถามที่จัดส่งไป ซึ่งในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 128 ชุด จากบริษัท 67 แห่ง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 การให้ความสำคัญต่อใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายในต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมต่อความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA)

ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์จะแสดงอยู่ในภาคผนวก ในที่นี้จะแสดงเฉพาะข้อมูลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) เท่านั้น

ส่วนที่ 1 การให้ความสำคัญต่อใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายในต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปภาพรวมระดับความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ได้ดังนี้

- ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69
- ความสำคัญต่อการสร้างการยอมรับ ความน่าเชื่อถือจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.79
- ความสำคัญต่อการบริหารหน่วยงานตรวจสอบและการให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.8

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) มีความสำคัญต่อด้านต่างๆ ของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในในระดับมาก 5 อันดับแรก ได้แก่

- ลำดับที่ 1 การมีมาตรฐานการตรวจสอบตามหลักสากล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03
- ลำดับที่ 2 การประเมินระบบการควบคุมภายใน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95
- ลำดับที่ 3 การให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานในองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94
- ลำดับที่ 4 การร่วมพัฒนาระบบการวัดผลการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93
- ลำดับที่ 5 การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92

ตารางที่ 1 ร้อยละของการให้ความสำคัญแก่ผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาต CIA ต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งานตรวจสอบภายใน	ระดับความสำคัญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	5	4	3	2	1		
• ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน							
การมีมาตรฐานการตรวจสอบตามหลักสากล	55.0	55.5	17.2	2.3	-	4.03	มาก
การประเมินความเสี่ยงองค์กร	16.4	53.1	25.8	3.9	0.8	3.80	มาก
การประเมินระบบการควบคุมภายใน	21.8	57.8	17.2	3.1	0.8	3.95	มาก
การใช้เครื่องมือการตรวจสอบที่เหมาะสม	13.3	55.5	27.3	3.1	0.8	3.77	มาก
ความสามารถในการประยุกต์วิธีการตรวจสอบในแต่ละประเภทงาน	18.8	51.6	26.6	2.3	0.8	3.85	มาก
การวิเคราะห์ในเชิงธุรกิจ	10.9	40.6	43.0	4.7	0.8	3.56	ปานกลาง
การตรวจสอบด้านสารสนเทศ	6.3	41.4	39.8	11.7	0.8	3.41	ปานกลาง
การตรวจสอบงานเชิงกลยุทธ์	11.7	42.2	39.1	6.3	0.8	3.58	ปานกลาง
การตรวจสอบเชิงพื้นที่	12.5	45.3	34.4	7.0	0.8	3.62	ปานกลาง
การตรวจสอบในระดับการบริหารในระดับสูง	14.1	38.3	35.2	10.9	1.6	3.52	ปานกลาง
การเจรจาต่อรองในการตรวจสอบ	12.6	43.0	29.7	10.9	0.8	3.62	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ร้อยละของการให้ความสำคัญแก่ผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาต CIA ต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

งานตรวจสอบภายใน	ระดับความสำคัญ					เฉลี่ย	ระดับ
	5	4	3	2	1		
• ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ต่อ)							
การกำกับดูแลให้องค์กรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	13.3	56.3	24.2	5.5	0.7	3.76	มาก
ความสามารถในการเขียนรายงาน และการสื่อสารรูปแบบต่างๆ	19.5	49.2	27.3	3.1	0.8	3.84	มาก
ความรวดเร็วในการออกรายงานการตรวจสอบ	10.9	46.1	33.6	7.0	2.3	3.56	ปานกลาง
ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	13.3	39.8	35.7	9.4	2.3	3.52	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.69	มาก
• ด้านการยอมรับ ความน่าเชื่อถือทั้งภายในและภายนอกองค์กร							
การปฏิบัติงานร่วมกับผู้ปฏิบัติการแต่ละหน่วยงานในองค์กร	16.4	40.6	35.2	6.3	1.6	3.64	ปานกลาง
การปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารในองค์กร	18.0	50.0	25.0	6.3	0.8	3.78	มาก
การให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานในองค์กร	21.1	50.8	21.1	5.5	1.6	3.84	มาก
การตรวจสอบภายในตามหลักสากลต่อมุมมองขององค์กรภายนอก	25.0	46.1	26.6	2.3	-	3.94	มาก
การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น ผู้สอบบัญชี	20.3	50.0	23.4	6.3	-	3.84	มาก
การประเมินจากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องภายนอกองค์กร เช่น หน่วยงานภาครัฐ	19.5	53.1	21.1	6.3	-	3.86	มาก
ความเป็นอิสระในการตรวจสอบภายใน	13.3	43.8	35.9	5.5	1.6	3.62	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.79	มาก
• ด้านการบริหารหน่วยงาน ตรวจสอบภายในและการฝึกอบรม							
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของหน่วยงานตรวจสอบภายใน	21.1	46.1	27.3	3.9	1.6	3.81	มาก
การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานตรวจสอบภายใน	27.3	45.3	21.9	3.1	2.3	3.92	มาก

ตารางที่ 1 ร้อยละของการให้ความสำคัญแก่ผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาต CIA ต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

งานตรวจสอบภายใน	ระดับความสำคัญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	5	4	3	2	1		
• ด้านการบริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในและการฝึกอบรม (ต่อ)							
การร่วมพัฒนากระบวนการ/วิธีการตรวจสอบในหน่วยงานตรวจสอบภายใน	23.4	52.3	18.8	4.7	0.8	3.93	มาก
ความรวดเร็วในการออกรายงานการตรวจสอบ	17.2	36.7	35.9	7.0	3.1	3.58	ปานกลาง
การกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาต CIA	19.5	45.3	29.7	4.7	0.8	3.78	มาก
การจัดทำกฎบัตรและคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน	21.9	47.7	24.1	5.5	0.8	3.84	มาก
การแนะนำและการฝึกอบรมในหน่วยงานตรวจสอบภายใน	21.9	47.7	24.1	5.5	0.8	3.84	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.81	มาก

นอกจากนี้ ในการวิจัยนี้ยังพิจารณาถึงการให้ความสำคัญต่อใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายในจากประเด็นอื่นประกอบด้วย ได้แก่ การให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นว่าในเวลา 5 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2552-2556) องค์กรจำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ขององค์กร หรือไม่ การให้ผลตอบแทนแก่ผู้ได้รับใบอนุญาต และ คุณสมบัติอื่นที่สามารถทดแทนใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน

(CIA) ได้ ซึ่งได้รับคำตอบในแต่ละประเด็น ดังแสดงในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 4

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าการให้ความสำคัญมากแก่ใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน เนื่องจากส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.2) มีความเห็นว่าในระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้าองค์กรจำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่อความจำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับใบอนุญาต CIA ในอีก 5 ปีข้างหน้า

ความจำเป็นที่ต้องมี CIA ในองค์กรในอีก 5 ปีข้างหน้า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำเป็นต้องมี	95	74.2
ไม่จำเป็นต้องมี	33	25.8
รวม	128	100.0

ตารางที่ 3 การกำหนดผลตอบแทนให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาต CIA

การกำหนดผลตอบแทนให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาต CIA	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการกำหนดผลตอบแทน	4	3.1
ไม่มีการกำหนดผลตอบแทน	124	96.9
รวม	128	100.0

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นต่อคุณสมบัติที่ใช้ทดแทนการได้รับใบอนุญาต CIA

คุณสมบัติที่สามารถทดแทนใบอนุญาต CIA	จำนวน (คน)	ร้อยละ
CPA	52	40.6
ปริญญาโท สาขาที่เกี่ยวข้อง	35	27.3
ใบอนุญาตอื่น	14	11.0
ไม่สามารถเทียบเคียงได้	27	21.1
รวม	128	100.0

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.9) อยู่ในองค์กรที่ไม่ได้มีการกำหนดเกณฑ์การให้ผลตอบแทนแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA)

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าผู้ตรวจสอบภายในจำนวน 52 คน (ร้อยละ 40.6) เห็นว่า ใบอนุญาต CPA สามารถทดแทนใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ได้ รองลงมาคือ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 27.3) เห็นว่า ปริญญาโท ในสาขาที่เกี่ยวข้อง (เช่น บริหารธุรกิจ บัญชี ตรวจสอบ กำกับดูแลกิจการ) สามารถทดแทนใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) และมีผู้ตรวจสอบจำนวน 14 คน (ร้อยละ 11) เห็นว่าใบอนุญาตอื่นๆ ได้แก่ The Certified Information Systems Auditor, Certified Professional Internal Auditor, Certified Information Systems Security Professional, The Certified Fraud Examiner, Tax Auditor, Chartered Financial Analyst และ Certified Fraud Examiner

สามารถใช้เทียบเคียงกับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ได้ และมีผู้ตรวจสอบจำนวน 27 คน (ร้อยละ 21.1) เห็นว่าคุณสมบัติและใบอนุญาตอื่นไม่สามารถเทียบเคียงใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ได้

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเพื่อทดสอบไว้ว่า หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในให้ความสำคัญต่อใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน หรือ Certified Internal Auditor (CIA) แตกต่างกับผู้ตรวจสอบภายใน

การทดสอบสมมติฐานนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลด้านความสำคัญต่อผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากลต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างระดับการปฏิบัติงานของพนักงานในหน่วยงานตรวจสอบภายใน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และกลุ่มผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสำคัญของใบอนุญาต CIA ต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ระดับงาน	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน	63	3.7834	0.63535	0.713	0.477
ไม่จำเป็นต้องมี	65	3.7027	0.64475		

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทดสอบความแตกต่างของความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการทดสอบค่า t (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าเฉลี่ยความสำคัญต่อใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ต่อการปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในระดับหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน มีค่าเฉลี่ย 3.7834 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้ตรวจสอบภายในในระดับปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.7027 เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t (t-test) พบว่า Levene's Test มีค่า F เท่ากับ 0.102 ค่า Sig. เท่ากับ 0.749 แสดงว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน จึงใช้ค่า t ที่ equal variances assumed โดยค่า t ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.713 มีค่า Significance (2-tailed) เท่ากับ 0.477 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในให้ความสำคัญต่อใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ในระดับที่แตกต่างจากระดับความสำคัญที่ผู้ตรวจสอบภายในให้

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA)

จากผลการศึกษาถึงความสำคัญของใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน ครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติที่ได้รับจาก

การมีใบอนุญาตเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ที่มีความรู้ในหลายองค์ประกอบด้วยกัน คือ เน้นทางการกำกับดูแลในกิจกรรมการตรวจสอบ ความเสี่ยง และระบบการควบคุมภายใน กระบวนการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน ความรู้และทักษะในเชิงธุรกิจ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในด้านการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีบทบาทในการจัดการและสื่อสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน ซึ่งในผลการศึกษาทั่วไปที่ได้รับในครั้งนี้ชี้ชัดว่า ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในส่วนใหญ่มองเห็นว่าหัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรมีใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน CIA อย่างยิ่ง และข้อมูลเพิ่มเติมที่ระบุว่า ผู้ที่ต้องการและได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน CIA ส่วนใหญ่เป็นคนทำงานรุ่นใหม่ที่มีความรู้เชิงวิชาการ หลักการ ทฤษฎี แต่ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในงานตรวจสอบภายใน ทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในยังขาดประสิทธิภาพและขาดการยอมรับจากผู้รับการตรวจสอบ ดังนั้นควรมุ่งส่งเสริมให้ผู้มีประสบการณ์สูงด้านตรวจสอบภายในมีใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) แทนที่จะมุ่งส่งเสริมผู้จบการศึกษาใหม่เพียงกลุ่มเดียว

นอกจากนี้ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปสู่ข้อสรุปต่อปัญหาการให้ความสำคัญทั้งโดยสาเหตุจากการรับรู้ขององค์กรและจากการที่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเองยังไม่สามารถทำให้ผู้บริหารและหน่วยงานอื่นขององค์กรเห็นถึงการทำงานตรวจสอบภายในช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงธุรกิจให้แก่องค์กรก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่สร้างข้อจำกัดในการ

“ ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปสู่ข้อสรุปต่อปัญหาการให้ความสำคัญที่เสีย
สาเหตุจากการรับรู้ขององค์กรและจากการที่ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
ไม่สามารถทำให้ผู้บริหารและหน่วยงานอื่นขององค์กรเห็นถึงการที่งานตรวจสอบภายใน
ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงธุรกิจให้แก่องค์กรก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่สร้างข้อจำกัด
ในการขยายจำนวนผู้ที่ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ”

ขยายจำนวนผู้ที่ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบ
ภายใน (CIA) นอกจากนี้ แม้ว่าในปัจจุบัน ข้อสอบ CIA จะมี
ฉบับที่แปลเป็นภาษาไทย แต่ด้วยเนื้อหาและตัวอย่างของ
การทดสอบยังคงเป็นภาษาอังกฤษทำให้เป็นอุปสรรคต่อ
การสอบ โดยข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษานี้ สะท้อน
ปัญหาเช่นเดียวกันกับการพัฒนาความรู้ด้านการตรวจสอบ
ภายในของหลายประเทศ ดังที่ปรากฏในงานวิจัยของ
AL-Twajry, Brierley and Gwilliam (2003) ที่ได้ทำการ
วิจัยเรื่องการพัฒนาผู้มีความรู้ด้านการตรวจสอบภายใน
ของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ที่มีผู้ต้องการได้รับ
ใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) ต่ำมาก
โดยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่เนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยนี้ สามารถสรุปเป็น
ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาระยะยุคนี้ให้
เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต
สากลในประเทศไทย โดยหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย ควรหาแนวทาง
ให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เล็งเห็นถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้วยการ
เสนอแนะให้มีการพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้เป็นที่ยอมรับ
มากขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลกิจการให้ได้
มาตรฐานสากล ซึ่งสามารถส่งผลต่อความต้องการเป็น
ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากลขององค์กรได้ในระดับ

2) สถาบันการศึกษา หรือ หน่วยงานที่จัดอบรม
ควรดำเนินการให้มีการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี
ในวิชาการตรวจสอบภายใน หรือการจัดอบรมเพื่อสอบรับ
ใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน (CIA) มีการ
พัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งนอกจาก
จะช่วยให้สอบผ่านได้แล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการ
อบรมสามารถค้นคว้าเองจากแหล่งความรู้ที่เป็นภาษาอังกฤษ
ได้อย่างต่อเนื่องในการทำงาน

3) หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในและผู้บริหาร
หน่วยงานตรวจสอบภายใน ควรดำเนินการ ดังนี้

ก) สร้างสภาพแวดล้อมในหน่วยงานตรวจสอบ
ภายในให้รับทราบ และเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนา
สมรรถนะในอาชีพด้านการตรวจสอบภายใน และความเป็น
มืออาชีพในงานด้านการตรวจสอบ ซึ่งจะช่วยสร้างความ
น่าเชื่อถือให้แก่หน่วยงานตรวจสอบภายในและขององค์กร

ข) สื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้บริหาร
ขององค์กร ให้ตระหนักถึงความสำคัญ เพื่อกำหนด
เป็นนโยบายที่ชัดเจน เช่น นโยบายสนับสนุนการพัฒนา
บุคลากรที่ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน
(CIA) และ วุฒิปริญญาตรีที่เกี่ยวกับงานตรวจสอบ เพื่อสร้าง
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในงานตรวจสอบขององค์กร
และควรกำหนดเกณฑ์การให้ค่าตอบแทนพิเศษสำหรับ
ผู้ได้รับใบอนุญาตทางวิชาชีพตรวจสอบแต่ละแขนง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.
 บุญธรรม กิจปรีดาบริษัท. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล. 2540.
 สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากล. จุลสารสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. มกราคม-มีนาคม, 2551.

ภาคผนวก

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	53	41.4
หญิง	75	58.6
รวม	128	100.0
ตำแหน่งงาน		
หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน	63	49.2
ผู้ตรวจสอบภายใน	65	50.8
รวม	128	100.0
ประสบการณ์งานตรวจสอบภายใน		
น้อยกว่า 3 ปี	23	18.0
3-5 ปี	45	35.2
6-10 ปี	16	12.5
มากกว่า 10 ปี	44	34.3
รวม	128	100.0

ภาษาอังกฤษ

Abdulrahman A.M. AL-Twajry, John A. Brierley and David R. Gwilliam. “The Development of Internal in Saudi Arabia: An Institutional Theory Perspective,” **Managerial Auditing Journal**. (2003), pp. 507–531.
 IIA, 2009. “Name List of Certified Internal Auditors (CIA)” [Online]. Available at <http://www.ii.org.sg/membership/doc/IIA%20members%20with%20CIA.pdf>. Accessed on April, 28, 2010.

ตารางที่ 7 ลักษณะของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
1-3 คน	46	35.9
4-6 คน	36	28.1
7-15 คน	26	20.3
16-30 คน	7	5.5
31-50 คน	7	5.5
ตั้งแต่ 51 คนขึ้นไป	6	4.7
รวม	128	100.0

* เฉพาะผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ที่ได้รับใบอนุญาต

ใบอนุญาตที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Certified Internal Auditor (CIA)	21	16.4
Certified Public Accountant (CPA)	9	7.0
The Certified Information Systems Auditor (CISA)	3	2.3
Certification in Control Self-Assessment (CCSA)	2	1.5
Certified Financial Services Auditor (CFSA)	2	1.5
Tax Auditor (TA)	2	1.5
Certified Information Systems Security Professional (CISSP)	2	1.5
Certified Professional Internal Auditor (CPIA)	0	0.7
Certified Bank Auditor (CBA)	1	0.7
Project Management Professional (PMP)	1	0.7
The Certified Fraud Examiner (CFE)	1	0.7
The Certified Ethical Hacker (CEH)	1	0.7
ไม่มีใบอนุญาต	92	71.8
รวม	128	100.0

หมายเหตุ บางคนมีใบอนุญาตมากกว่า 1 ใบ

JAP